

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกร อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีบรรยายประกอบตารางเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 สภาพการผลิต

ตอนที่ 3 ความรู้ แหล่งความรู้และช่องทางการได้รับการส่งเสริมการผลิตลำไยคุณภาพ

ตอนที่ 4 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพ ตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

(GAP) ลำไย

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการผลิตลำไยคุณภาพ

ตอนที่ 6 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่ผ่านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วในพื้นที่อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์
ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา

n = 327

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	76	23.2
ชาย	251	76.8
2. อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 31	4	1.2
31 – 40	22	6.0
41 – 50	50	15.2
51 – 60	152	46.4
มากกว่า 60	99	30.2
Minimum = 26 ปี Maximum = 77 ปี Mean = 55.31 ปี S.D.= 9.083 ปี		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	41	12.5
ประถมศึกษา	162	49.6
ม.ต้นหรือเทียบเท่า	56	17.2
ม.ปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	22	6.7
ปวส.หรืออนุปริญญา	38	11.6
ปริญญาตรีขึ้นไป	8	2.4

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.1 พบว่า

เพศ เกษตรกรร้อยละ 76.8 เป็นเพศชาย และร้อยละ 23.2 เท่านั้นที่เป็นเพศหญิง

อายุ เกษตรกรร้อยละ 46.4 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี รองลงมาร้อยละ 30.2 มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 15.2 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 6.0 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.2 มีอายุน้อยกว่า 31 ปี โดยมีอายุน้อยที่สุด 26 ปี มากที่สุด 77 ปี และเฉลี่ย 55.3 ปี

การศึกษา เกษตรกรร้อยละ 49.6 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 17.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 12.5 ไม่ได้รับการศึกษา

ร้อยละ 11.6 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)หรืออนุปริญญา ร้อยละ 6.7 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่า และมีส่วนน้อยร้อยละ 2.4 ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร การถือครองที่ดิน จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง และแหล่งเงินทุน การผลิต ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.2 – 4.5 มีดังนี้

ตารางที่ 4.2 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และการถือครองที่ดิน

			n = 327
สภาพทางเศรษฐกิจ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)			
1 – 10		33	10.0
11 – 20		96	29.3
21 – 30		87	26.7
31 - 40		79	24.2
41 ไร่ขึ้นไป		32	9.8
Minimum = 5 ไร่	Maximum = 60 ไร่	Mean = 26.04 ไร่	S.D.= 12.746 ไร่
2. การถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
เป็นของตนเอง		319	97.6
เช่า		30	9.0
อาศัยผู้อื่นทำฟรี		22	6.6

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.2 พบว่า

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 29.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11 – 20 ไร่ ร้อยละ 26.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 24.2 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 10.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 1 – 10 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 9.8 มีพื้นที่ทำการเกษตร 41 ไร่ขึ้นไป โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด 5 ไร่ มากที่สุด 60 ไร่ และเฉลี่ย 26.04 ไร่

การถือครองที่ดิน เกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.6 ถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง และมีส่วนน้อย ร้อยละ 9.0 และ 6.6 เช่าผู้อื่น และอาศัยผู้อื่นทำฟรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนแรงงานด้านการเกษตร

			n = 327
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
3. จำนวนแรงงานด้านการเกษตร			
3.1 แรงงานในครัวเรือนทั้งหมด (คน)			
ไม่มี	4	1.2	
มี	323	98.8	
1	12	3.7	
2	137	41.9	
3	68	20.8	
4	60	18.4	
≥5	42	14.0	
Minimum = 1 คน	Maximum = 7 คน	Mean = 2.98 คน	S.D.= 1.302 คน
3.2 แรงงานที่จ้างทั้งหมด (คน)			
ไม่มี	196	60.0	
มี	131	40.0	
1 - 10	73	22.3	
11 - 20	24	7.4	
≥ 21	34	10.3	
Minimum = 1 คน	Maximum = 100 คน	Mean = 8.82 คน	S.D.= 20.763 คน

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.3 พบว่า

จำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 1.2 ไม่มีแรงงานการเกษตรในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 98.8 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือน โดยเกษตรกรร้อยละ 41.9 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนเท่ากับ 2 คน รองลงมาร้อยละ 20.8 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนเท่ากับ 3 ร้อยละ 18.4 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนเท่ากับ 4 ร้อยละ 14.0 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนมากกว่าหรือเท่ากับ 5 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.7 มีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนเท่ากับ 1 คน โดยมีจำนวนแรงงานการเกษตรในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 7 คน และเฉลี่ย 2.98 คน

แรงงานที่จ้าง เกษตรกรร้อยละ 60.0 ไม่มีการจ้างแรงงาน เกษตรกรร้อยละ 40.0 มีการจ้างแรงงานเพื่อช่วยการเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 22.3 มีแรงงานที่จ้างทั้งหมดระหว่าง 1 – 10 คน ร้อยละ 10.3 มีแรงงานที่จ้างทั้งหมดมากกว่าหรือเท่ากับ 21 คน และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 7.4 มีแรงงานที่จ้างทั้งหมดระหว่าง 11 – 20 คน โดยแรงงานที่จ้างน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 100 คน และเฉลี่ย 8.82 คน

ตารางที่ 4.4 รายได้ของครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง

n = 327		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	27	8.2
50,001 – 100,000	46	14.2
100,001 – 150,000	90	27.5
150,001 – 200,000	93	28.9
มากกว่า 200,000	69	21.2
Minimum = 12,000 บาท Maximum = 265,000 บาท Mean = 149,000 บาท S.D.= 73,510 บาท		
5. อาชีพหลัก		
ทำสวนลำไย	37	11.3
ทำนา	127	38.8
ทำไร่	147	45.0
ทำสวนผัก	16	4.9
6. อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทำสวนลำไย	291	89.0
ทำนา	116	35.5
ทำไร่	63	19.3
เลี้ยงสัตว์	54	16.5
ทำสวนผัก	56	17.1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 327		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. แหล่งเงินทุนการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เงินทุนของตนเอง	283	86.5
ชกส.	135	41.3
สหกรณ์การเกษตร	52	15.9
กองทุนหมู่บ้าน	63	19.3
ญาติพี่น้อง	10	3.1

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.4 พบว่า

รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 28.9 มีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรระหว่าง 150,001 – 200,000 บาท รองลงมาร้อยละ 27.5 มีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท ร้อยละ 21.2 มีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรมากกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 14.2 มีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และมีส่วนน้อยร้อยละ 8.2 มีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท โดยมีรายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรน้อยที่สุด 12,000 บาท มากที่สุด 265,000 บาท และเฉลี่ย 149,000 บาท

อาชีพหลัก เกษตรกรร้อยละ 45.0 มีอาชีพหลักทำไร่ รองลงมาร้อยละ 38.8 มีอาชีพหลักทำนา ร้อยละ 11.3 มีอาชีพหลักทำสวนลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 4.0 มีอาชีพหลักทำสวนผัก

อาชีพรอง เกษตรกรร้อยละ 89.0 มีอาชีพรองทำสวนลำไย รองลงมาร้อยละ 35.5 มีอาชีพรองทำนาร้อยละ 19.3 17.1 และ 16.5 มีอาชีพรองทำไร่ ทำสวนผัก และเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ

แหล่งเงินทุนการผลิต เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 86.5 ใช้เงินทุนของตนเองในการผลิตลำไย รองลงมาร้อยละ 41.3 มีแหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 19.3 และ 15.9 มีแหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านและสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.1 มีแหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง

1.3 ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา และดูงาน ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.5 มีดังนี้

ตารางที่ 4.5 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรและการเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ฯ

n = 327		
สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็น	0	0.0
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	327	100.0
กลุ่มเกษตรกร	85	26.0
สหกรณ์การเกษตร	76	23.9
ลูกค้า ธกส.	265	81.0
กลุ่มผู้ปลูกลำไย	114	34.9
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	62	19.0
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	14	4.3
กลุ่มกองทุนเงินล้าน	210	64.2
2. การเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ฯ		
ไม่เคยเข้าร่วม	149	45.6
เคยเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	178	54.4
ประชุม	22	37.3
ฝึกอบรม สัมมนา	108	33.0
ดูงาน	111	34.0

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.5 พบว่า

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100.0 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร โดยเกษตรกรร้อยละ 81.0 เป็นสมาชิกลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาร้อยละ 64.2 34.9 26.0 23.9 และ 19.0 เป็นสมาชิกกองทุนเงินล้าน กลุ่มผู้ปลูกลำไย กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 4.3 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

การเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ฯ เกษตรกรร้อยละ 45.6 ไม่เคยเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ฯ เกษตรกรร้อยละ 54.4 เคยเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ฯ โดยร้อยละ 37.3 เข้าร่วมการประชุม รองลงมาร้อยละ 34.0 และ 33.0 เคยไปดูงานและฝึกอบรมสัมมนา ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการผลิต

การวิเคราะห์สภาพการผลิต ของเกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่ผ่านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย สภาพพื้นที่ปลูกลำไย ลักษณะดินที่ปลูกลำไย ระยะปลูก พันธุ์ลำไยที่ปลูก แหล่งพันธุ์ลำไย กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก อายุของลำไยเฉลี่ย แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกลำไย วิธีการให้น้ำ การตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งช่อดอก การใส่ปุ๋ยคอก การใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน สูตรปุ๋ยเคมีที่ใส่ทางดิน การฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ สูตรปุ๋ยเคมีที่ฉีดทางใบ การฉีดฮอร์โมน การกำจัดวัชพืช การระบาดของศัตรูพืช การระบาดของโรคลำไย การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช ลักษณะการผลิตลำไย ช่วงที่มีการใช้สารเร่งการออกดอก ช่วงที่ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ลักษณะการขายลำไย เกรดของลำไยที่ขายได้ และรายได้รวมจากการขายลำไย ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6 - 4.10

ตารางที่ 4.6 สภาพพื้นที่ปลูกลำไย ลักษณะดินที่ปลูกลำไย ระยะปลูก พันธุ์ลำไยที่ปลูก รวมพื้นที่ปลูกลำไย แหล่งพันธุ์ลำไย กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก

n = 327		
สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สภาพพื้นที่ปลูกลำไย		
พื้นที่ราบ	75	22.9
ชายเขา	114	34.9
พื้นที่ลาดเอียงน้อยกว่าร้อยละ 15	86	26.3
พื้นที่ลาดเอียงมากกว่าร้อยละ 15	52	15.9
2. ลักษณะดินที่ปลูกลำไย		
ดินทราย	4	1.2
ดินร่วน	72	22.0
ดินเหนียว	67	20.5
ดินร่วนปนทราย	50	15.3
ดินลูกรัง	134	41.0

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 327			
สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
3. ระยะปลูก (เมตร x เมตร)			
6 x 6	33	10.1	
7 x 7	47	14.4	
8 x 8	172	52.6	
9 x 9	27	8.4	
10 x 10	48	14.7	
4. พันธุ์ลำไยที่ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
พันธุ์อีดอ	327	100	
พันธุ์เบ็ญจเขียว	14	4.2	
พันธุ์สีชมพู	25	7.6	
5. พื้นที่ปลูกลำไย (ไร่)			
1 – 5	164	50.1	
6 – 10	116	35.5	
11 – 15	36	11.0	
16 ไร่ขึ้นไป	11	3.4	
Minimum = 1 ไร่	Maximum = 20 ไร่	Mean = 6.54 ไร่	S.D.= 4.132 ไร่
6. แหล่งพันธุ์ลำไย			
ผลิตเอง	50	15.3	
ซื้อจากแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้	277	84.7	
7. กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
กิ่งตอน	108	33.0	
กิ่งชำ	226	69.1	
ปลูกด้วยเมล็ด	12	3.7	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.6 พบว่า

สภาพพื้นที่ปลูกลำไย เกษตรกรร้อยละ 34.9 ปลูกลำไยในพื้นที่ชายเขา รองลงมา ร้อยละ 26.3 และ 22.9 ปลูกลำไยในพื้นที่ลาดเอียงน้อยกว่าร้อยละ 15 และพื้นที่ราบ ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 15.9 ปลูกลำไยในพื้นที่ลาดเอียงมากกว่าร้อยละ 15

ลักษณะดินที่ปลูกลำไย เกษตรกรร้อยละ 41.0 ปลูกลำไยในดินลูกรัง รองลงมา ร้อยละ 22.0 20.5 และ 15.3 ปลูกลำไยในดินร่วน ดินเหนียว และดินร่วนปนทราย และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 1.2 ปลูกลำไยในดินทราย

ระยะปลูก เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 52.6 ปลูกลำไยในระยะ 8 x 8 เมตร รองลงมา ร้อยละ 14.7 14.4 และ 10.1 ปลูกลำไยในระยะ 10 x 10 7 x 7 และ 6 x 6 เมตร ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 8.3 ปลูกลำไยในระยะ 9 x 9 เมตร

พันธุ์ลำไยที่ปลูก เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100.0 ปลูกลำไยพันธุ์อีดอ รองลงมา ร้อยละ 7.6 ปลูกลำไยพันธุ์สีชมพู และมีส่วนน้อยร้อยละ 4.2 ปลูกลำไยพันธุ์เบ็ญจเขียว

พื้นที่ปลูกลำไย เกษตรกรครึ่งหนึ่งร้อยละ 50.1 มีพื้นที่ปลูกลำไยอยู่ระหว่าง 1 – 5 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 35.5 มีพื้นที่ปลูกลำไยอยู่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ ร้อยละ 11.0 มีพื้นที่ปลูกลำไยอยู่ระหว่าง 11 – 15 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 3.4 ที่มีพื้นที่ปลูกลำไยตั้งแต่ 16 ไร่ขึ้นไป โดยมีพื้นที่ปลูกปลูกลำไยน้อยที่สุด 1 ไร่ มากที่สุด 20 ไร่ และเฉลี่ย 6.54 ไร่

แหล่งพันธุ์ลำไย เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 84.7 ซื้อกิ่งพันธุ์ลำไยมาจากแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ และมีส่วนน้อยร้อยละ 15.3 ผลิตกิ่งพันธุ์ลำไยเอง

กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก เกษตรกรร้อยละ 69.1 ใช้กิ่งชำเป็นกิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก รองลงมา ร้อยละ 33.0 ใช้กิ่งตอนเป็นกิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.7 ใช้เมล็ดปลูก

ตารางที่ 4.7 อายุของลำไยเฉลี่ย แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกลำไย วิธีการให้น้ำ การตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งช่อดอก การใส่ปุ๋ยคอก

			n = 327
สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
8. อายุของลำไยเฉลี่ย (ปี)			
น้อยกว่า 6	28	8.6	
6 – 10	149	51.0	
11 – 15	107	32.6	
15 – 20	35	10.7	
มากกว่า 20	8	2.4	
Minimum = 1 ปี Maximum = 25 ปี	Mean = 11.41 ปี	S.D.= 3.707 ปี	
9. แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกลำไย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
อาศัยน้ำฝน	327	100.0	
ใช้แหล่งน้ำของตนเอง	124	37.9	
ใช้น้ำจากคลองส่งน้ำ	8	2.4	
ประปาภูเขา	16	4.9	
10. วิธีการให้น้ำ			
ไม่มีการให้น้ำ	198	60.5	
ใช้สายยางรด	129	39.5	
11. การตัดแต่งกิ่ง			
ไม่เคยตัด	17	5.2	
ตัดแต่ง	310	94.8	
12. การตัดแต่งช่อดอก			
ไม่เคยตัด	295	90.2	
ตัดแต่ง	32	9.8	
13. การใส่ปุ๋ยคอก			
ไม่ใส่	93	28.4	
ใส่	234	71.6	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.7 พบว่า

อายุของลำไยเฉลี่ย เกษตรกรร้อยละ 51.0 มีลำไยอายุเฉลี่ยระหว่าง 6 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 32.6 10.7 และ 8.6 มีลำไยอายุเฉลี่ยระหว่าง 11 – 15 ปี 15 – 20 และน้อยกว่า 5 ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 2.4 มีลำไยอายุน้อยกว่า 6 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยน้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 25 ปี และเฉลี่ย 11.41 ปี

แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกลำไย เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100.0 อาศัยน้ำฝนในการปลูก ลำไย รองลงมา ร้อยละ 37.9 และ 4.9 ใช้แหล่งน้ำของตนเอง และประปาภูเขา ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 2.4 ใช้น้ำจากคลองส่งน้ำ

วิธีการให้น้ำ เกษตรกรร้อยละ 60.5 ไม่มีการให้น้ำแก่ลำไย และมีบางส่วนร้อยละ 39.5 ใช้น้ำสายยางรด

การตัดแต่งกิ่ง เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 94.8 เคยทำการตัดแต่งกิ่งลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 5.2 ไม่เคยตัดแต่งกิ่งลำไย

การตัดแต่งช่อดอก เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 90.2 ไม่เคยตัดแต่งช่อดอกลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 9.8 เคยมีการตัดแต่งช่อดอกลำไย

การใส่ปุ๋ยคอก เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 71.6 มีการใส่ปุ๋ยคอกให้กับลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 28.4 ไม่มีการใส่ปุ๋ยคอกให้กับลำไย

ตารางที่ 4.8 การใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน สูตรปุ๋ยเคมีทางดิน การฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ สูตรปุ๋ยเคมีที่ฉีดทาง ใบการฉีดฮอร์โมน

n = 327

สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14. การใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน		
ไม่ใส่	28	8.6
ใส่	299	91.4
15. สูตรปุ๋ยเคมีที่ใส่ทางดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
46-0-0	130	39.8
8-24-24	11	3.4
15-15-15	288	88.1
16-16-16	22	6.7

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 327

สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
27-6-6	19	5.8
13-13-21	48	14.7
16. การฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ		
ไม่ฉีด	260	79.5
ฉีด	67	20.5
17. สูตรปุ๋ยเคมีที่ฉีดทางใบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
15-8-8	26	8.0
15-5-20	19	5.8
0-52-34	6	1.8
13-0-46	27	8.3
21-21-21	18	5.5
18. การฉีดฮอร์โมน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
น้ำตาลทางด่วน	6	1.8
แคลเซียมโบรอน	209	63.9
สาหร่ายทะเล	26	8.0
สารนาโน	78	23.9

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.8 พบว่า การใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 91.4 มีการใส่ปุ๋ยเคมีทางดินให้กับลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 8.6 ไม่มีการใส่ปุ๋ยเคมีทางดินให้กับลำไย สูตรปุ๋ยเคมีที่ใส่ทางดิน เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 88.1 ใส่ปุ๋ยเคมีทางดินสูตร 15-15-15 รองลงมาร้อยละ 39.8 14.7 6.7 และ 5.8 ใส่ปุ๋ยเคมีทางดินสูตร 46-0-0 13-13-21 16-16 และ 27-6-6 ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.4 ใส่ปุ๋ยเคมีทางดินสูตร 8-24-24 การฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 79.5 ไม่มีการฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 20.5 มีการฉีดปุ๋ยเคมีทางใบ

สูตรปุ๋ยเคมีที่ฉีดทางใบ เกษตรกรร้อยละ 8.3 ฉีดปุ๋ยเคมีทางใบด้วยสูตร 13-0-46 รองลงมา ร้อยละ 8.0 5.8 และ 5.5 ฉีดปุ๋ยเคมีทางใบด้วยสูตร 15-8-8 15-5-20 และ 21-21-21 ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 1.8 ฉีดปุ๋ยเคมีทางใบด้วยสูตร 0-52-34

การฉีดฮอร์โมน เกษตรกรร้อยละ 63.9 ฉีดฮอร์โมนแคลเซียมโบรอน รองลงมา ร้อยละ 23.9 และ 8.0 มีการฉีดฮอร์โมนสารนาโน และสาหร่ายทะเล ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 1.8 มีการฉีดฮอร์โมนน้ำตาลทางด่วน

ตารางที่ 4.9 การกำจัดวัชพืช การระบาดของศัตรูพืช การระบาดของโรคลำไย

การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช

ลักษณะการผลิกลำไย ช่วงที่มีการใช้สารเร่งการออกดอก และลักษณะการขายลำไย

n = 327

สภาพการผลิต	จำนวน(คน)	ร้อยละ
19. การกำจัดวัชพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตัดหญ้า	276	84.4
ใช้ยาฆ่าหญ้า	212	64.8
พาราควอต	134	41.0
ไกลโฟเสต	142	43.4
20. การระบาดของศัตรูพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
หนอนคืบกินใบ	59	18.0
แมลงค่อมทอง	161	49.2
หนอนเจาะกิ่ง	129	39.4
หนอนซอนใบ	50	15.3
มวนลำไย	72	22.0
ไรลำไย	33	10.1
เพลี้ยแป้ง	194	59.3
เพลี้ยหอย	7	2.1
21. การระบาดของโรคลำไย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โรคพุ่มไม้กวาด	47	14.4
โรคจุดสาหร่ายสนิม	88	26.9
โรคราดำ	222	67.9

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 327		
สภาพการผลิต	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โรคราสีชมพู	10	3.1
โรคหงอย	15	4.6
การม้วนหงิกของใบ	149	45.6
22. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เมโทมิล	51	15.6
ไซเพอร์เมทริน	145	44.3
อะบาเม็กติน	37	11.3
ไวท์ออยด์	24	7.3
23. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คาร์เบนดาซิม	79	24.2
กำมะถัน	93	28.4
คอปเปอร์	43	13.1
เมตาแลกซิด	37	11.3
24. ลักษณะการผลิตลำไย		
ในฤดู	327	100.0
นอกฤดู	0	0.0
25. ช่วงที่มีการใช้สารเร่งการออกดอก		
ไม่มีการราดสาร	100	30.7
พฤศจิกายน	17	5.2
ธันวาคม	164	50.1
มกราคม	46	14.0
26. ช่วงที่ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต		
ยังไม่มีกรเก็บเกี่ยว	31	9.5
กรกฎาคม	111	33.9
สิงหาคม	185	56.6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 327		
สภาพการผลิต	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27. ลักษณะการขายลำไย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขายเอง	77	23.5
ขายให้พ่อค้าคนกลาง	265	81.0

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.9 พบว่า

การกำจัดวัชพืช เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 84.4 กำจัดวัชพืชโดยวิธีการตัดหญ้า และ ร้อยละ 64.8 ใช้น้ำมาหญ้าในการกำจัดวัชพืช โดยเกษตรกรร้อยละ 43.4 ใช้น้ำไหลโผล่ตในการฆ่าหญ้า และร้อยละ 41.0 ใช้น้ำพาราควอตในการฆ่าหญ้า

การระบาดของศัตรูพืช เกษตรกรร้อยละ 59.3 พบการระบาดของเพลี้ยแป้งในสวนลำไย รองลงมาร้อยละ 49.2 39.4 22.0 18.0 15.3 และ 10.1 พบการระบาดของ แมลงค่อมทอง หนอนเจาะกิ่ง มวนลำไย หนอนคืบกินใบ และไรลำไย ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 2.1 พบการระบาดของเพลี้ยหอย

การระบาดของโรคลำไย เกษตรกรร้อยละ 67.9 พบการระบาดของโรคราดำในสวนลำไย รองลงมาร้อยละ 45.6 26.9 14.4 และ 4.6 พบการระบาดของโรคการม้วนหงิกของใบ โรคจุดสาหร่ายสนิม โรคพุ่มไม้กวาง และโรคหงอย ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.1 พบการระบาดของโรคราสีชมพู

การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรร้อยละ 44.3 ใช้สารไซเปอร์เมทรินในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนลำไย รองลงมาร้อยละ 15.6 และ 11.3 ใช้สารเมโทมิลและอะบาเม็กติน ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 7.3 ใช้สารไวท์ออยล์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนลำไย

การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เกษตรกรร้อยละ 28.4 ใช้สารกำมะถันในการป้องกันกำจัดโรคพืชในสวนลำไย รองลงมาร้อยละ 24.2 และ 13.1 ใช้สารคาร์เบนดาซิมและคอปเปอร์ในการป้องกันกำจัดโรคพืชในสวนลำไย และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 11.3 ใช้สารเมตาแลกซิลในการป้องกันกำจัดโรคพืชในสวนลำไย

ลักษณะการผลิตลำไย เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100.0 ทำการผลิตลำไยในฤดู

ช่วงที่มีการใช้สารเร่งการออกดอก เกษตรกรร้อยละ 50.1 ใช้สารเร่งดอกในเดือนธันวาคม รองลงมาร้อยละ 14.0 ใช้สารเร่งดอกในเดือนมกราคม และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 5.1

ใช้สารเร่งดอกในเดือนพฤศจิกายน และมีเกษตรกรร้อยละ 30.7 ไม่มีการใช้สารเร่งดอก

ช่วงที่ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 56.6 ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต
ลำไยในเดือนสิงหาคม รองลงมาร้อยละ 33.9 ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยในเดือนกรกฎาคม และมี
เกษตรกร ร้อยละ 9.5 ยังไม่เคยเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไย

ลักษณะการขายลำไย เกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 81.0 ขายลำไยให้พ่อค้าคนกลาง
และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 23.5 ขายลำไยเอง

ตารางที่ 4.10 เกรดของลำไยที่ขายได้ และรวมรายได้จากการขาย

n = 327		
สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
28. เกรดของลำไยที่ขายได้ (n=297 เฉพาะเกษตรกรที่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิต)		
AA (กิโลกรัม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	61	18.7
501 – 1,000	41	12.4
1,001 – 1,500	33	10.1
1,501 – 2,000	24	7.3
มากกว่า 2,000	8	2.4
Minimum = 30 ก.ก. Maximum = 3,000 ก.ก. Mean = 852.30 ก.ก. S.D.= 771.456 ก.ก.		
A (กิโลกรัม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	52	15.8
501 – 1,000	40	12.7
1,001 – 1,500	16	4.8
1,501 – 2,000	10	3.1
มากกว่า 2,000	49	21.6
Minimum = 100 ก.ก. Maximum = 10,000 ก.ก. Mean = 1,808.75 ก.ก. S.D.= 2,090.027 ก.ก.		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 327		
สภาพการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
B (กิโลกรัม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	63	19.2
501 – 1,000	41	12.4
1,001 – 1,500	22	6.6
1,501 – 2,000	3	0.9
มากกว่า 2,000	38	20.6
Minimum = 100 ก.ก. Maximum = 7,000 ก.ก. Mean = 1,374.30 ก.ก. S.D.= 1,532.831 ก.ก.		
รวมรายได้จากการขาย (บาทต่อปี) (n=297 เฉพาะเกษตรกรที่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิต)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000	20	6.1
1,001 – 20,000	156	47.7
20,001 – 40,000	98	29.9
40,001 – 60,000	35	10.7
มากกว่า 60,000	18	5.4
Minimum = 1,550 บาท Maximum = 276,000 บาท Mean = 27,660.50 บาท S.D.= 1,532.831 บาท		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.10 พบว่า

ลำไยเกรด AA ที่ขายได้ เกษตรกรร้อยละ 18.7 ขายลำไยได้น้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 12.4 10.1 และ 7.3 ขายลำไยได้น้ำหนักระหว่าง 501 – 1,000 กิโลกรัม 1,001 – 1,500 กิโลกรัม และ 1,501 – 2,000 กิโลกรัม ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 2.4 ขายลำไยได้น้ำหนัก มากกว่า 2,000 กิโลกรัม โดยเกษตรกรขายลำไยเกรด AA ได้น้ำหนักน้อยที่สุด 30 กิโลกรัม มากที่สุด 3,000 กิโลกรัม และเฉลี่ย 852.30 บาท

ลำไยเกรด A ที่ขายได้ เกษตรกรร้อยละ 21.6 ขายลำไยได้น้ำหนักมากกว่า 2,000 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 15.8 12.7 และ 4.8 ขายลำไยได้น้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 กิโลกรัม ระหว่าง 501 – 1,000 กิโลกรัม และ ระหว่าง 1,001 – 1,500 กิโลกรัม ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.1 ขายลำไยได้น้ำหนักระหว่าง 1,501 – 2,000 กิโลกรัม โดยเกษตรกรขายลำไยเกรด A ได้น้ำหนักน้อยที่สุด 100 กิโลกรัม มากที่สุด 10,000 กิโลกรัม และเฉลี่ย 1,808.75 บาท

ลำไยเกรด B ที่ขายได้ เกษตรกรร้อยละ 20.6 ขายลำไยได้น้ำหนักมากกว่า 2,000 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 19.2 12.4 และ 6.6 ขายลำไยได้น้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 กิโลกรัม ระหว่าง 501 – 1,000 กิโลกรัม และ ระหว่าง 1, 001 – 1,500 กิโลกรัม ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 0.9 ขายลำไยได้น้ำหนักระหว่าง 1,501 – 2,000 กิโลกรัม โดยเกษตรกรขายลำไยเกรด B ได้น้ำหนักน้อยที่สุด 100 กิโลกรัม มากที่สุด 7,000 กิโลกรัม และเฉลี่ย 1,374.30 บาท

รวมรายได้จากการขาย เกษตรกรร้อยละ 47.7 มีรายได้รวมจากการขายลำไยระหว่าง 1,001 – 20,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 29.9 10.7 และ 6.1 มีรายได้รวมจากการขายลำไยระหว่าง 20,001 – 40,000 บาทต่อปี 40,001 – 60,000 บาทต่อปี และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาทต่อปี ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 5.4 มีรายได้รวมจากการขายลำไยมากกว่า 60,000 บาทต่อปี โดยเกษตรกรมีรายได้รวมจากการขายลำไยน้อยที่สุด 1,550 บาทต่อปี มากที่สุด 276,000 บาทต่อปี และเฉลี่ย 27,660.50 บาทต่อปี

ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้การผลิตลำไยคุณภาพ

การวิเคราะห์ความรู้และแหล่งความรู้การผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.1 ระดับความรู้ของเกษตรกรในการผลิตลำไยคุณภาพ ประกอบด้วย การเตรียมดิน การวางระบบน้ำ การคัดเลือกพันธุ์ลำไย การขยายพันธุ์ลำไย การให้ปุ๋ย การบำรุงดิน การป้องกันกำจัดโรคแมลง การกำจัดวัชพืช การบังคับการออกดอก การเก็บเกี่ยว การคัดขนาดและคุณภาพ การตลาด ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ระดับความรู้ของเกษตรกรในการผลิตลำไยคุณภาพ

ประเด็น	ระดับความรู้ของเกษตรกร(จำนวน/ร้อยละ)					n = 327	
						$\bar{x}$	ความหมาย
	1	2	3	4	5	(S.D.)	
1. การเตรียมดิน	8 (2.4)	30 (9.2)	220 (67.3)	57 (17.4)	12 (3.7)	3.11 (0.708)	ปานกลาง
2. การวางระบบน้ำ	60 (18.3)	94 (28.7)	120 (36.7)	53 (16.2)	0 (0.0)	2.51 (0.972)	น้อย
3. การคัดเลือกพันธุ์ลำไย	12 (3.7)	36 (11.0)	115 (35.2)	112 (34.3)	52 (15.9)	3.48 (1.005)	มาก
4. การขยายพันธุ์ลำไย	47 (14.4)	46 (14.1)	164 (50.2)	56 (17.1)	14 (4.3)	2.83 (1.016)	ปานกลาง
5. การให้ปุ๋ย	4 (1.2)	22 (6.7)	200 (61.2)	84 (25.7)	17 (5.2)	3.27 (0.714)	ปานกลาง
6. การบำรุงดิน	20 (6.1)	47 (14.4)	140 (42.8)	120 (36.7)	0 (0.0)	3.10 (0.865)	ปานกลาง
7. การป้องกัน กำจัดโรคแมลง	14 (4.3)	75 (22.9)	147 (45.0)	82 (25.1)	9 (2.8)	2.99 (0.874)	ปานกลาง
8. การกำจัดวัชพืช	8 (2.4)	66 (20.2)	81 (24.8)	126 (38.5)	46 (14.1)	3.42 (1.038)	มาก
9. การบังคับการออกดอก	58 (17.7)	112 (34.3)	112 (34.3)	29 (8.9)	16 (4.9)	2.49 (1.039)	น้อย
10. การเก็บเกี่ยว	0 (0.0)	63 (19.3)	161 (49.2)	64 (19.6)	39 (11.9)	3.24 (0.900)	ปานกลาง
11. การคัดขนาดและคุณภาพ	8 (2.4)	82 (25.1)	117 (35.8)	95 (29.1)	25 (7.6)	3.14 (0.963)	ปานกลาง
12. การตลาด	33 (10.1)	54 (16.5)	185 (56.6)	55 (16.8)	0 (0.0)	2.80 (0.836)	ปานกลาง
เฉลี่ย						3.03 (0.911)	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.11 ระดับความรู้ของเกษตรกรในการผลิตลำไยคุณภาพ ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.03) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็น 12 ประเด็น พบว่า

อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ลำไย (ค่าเฉลี่ย = 3.48) และการกำจัดวัชพืช (ค่าเฉลี่ย = 3.42)

อยู่ในระดับปานกลาง 8 ประเด็น ได้แก่ การให้น้ำ การเก็บเกี่ยว การคัดขนาดและคุณภาพ การเตรียมดิน การบำรุงดิน การป้องกันกำจัดโรคแมลง การขยายพันธุ์ลำไย และการตลาด (ค่าเฉลี่ย = 3.27 3.24 3.14 3.11 3.10 2.99 2.83 และ 2.80 ตามลำดับ)

อยู่ในระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ การวางระบบน้ำ (ค่าเฉลี่ย = 2.51) และการบังคับการออกดอก (ค่าเฉลี่ย = 2.49)

3.2 แหล่งความรู้และช่องทางการได้รับการส่งเสริมความรู้ในการผลิตลำไยคุณภาพ
ประกอบด้วย สื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเอกชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน บุคคลในครัวเรือน) สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือคู่มือ แผ่นพับ เอกสารแนะนำ ไปสเตอร์) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิทยุ โทรทัศน์ วีซีดี/วีดีโอ อินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าว โทรศัพท์) การส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานต่างๆ (การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แหล่งความรู้และช่องทางการได้รับการส่งเสริมความรู้ในการผลิตลำไยคุณภาพ

n = 327

ประเด็น	ระดับความรู้ของเกษตรกร (จำนวน/ร้อยละ)					x̄	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
1. สื่อบุคคล						2.77	ปานกลาง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						(0.927)	
1.1 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ	23 (7.0)	97 (29.7)	118 (36.1)	48 (14.7)	41 (12.5)	2.96 (1.108)	ปานกลาง
1.2 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเอกชน	55 (16.8)	140 (42.8)	97 (29.7)	35 (10.7)	0 (0.0)	2.34 (0.882)	น้อย
1.3 ผู้นำชุมชน	25 (7.6)	99 (30.3)	158 (48.3)	45 (13.8)	0 (0.0)	2.68 (0.804)	ปานกลาง
1.4 อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	41 (12.5)	99 (30.3)	125 (38.2)	46 (14.1)	16 (4.9)	2.69 (1.022)	ปานกลาง
1.5 เพื่อนบ้าน	22 (6.7)	51 (15.6)	166 (50.8)	88 (26.9)	0 (0.0)	2.98 (0.834)	ปานกลาง
1.6 บุคคลในครัวเรือน	16 (4.9)	78 (23.9)	128 (39.1)	97 (29.7)	8 (2.4)	3.01 (0.912)	ปานกลาง
2. สื่อสิ่งพิมพ์						2.40	น้อย
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						(0.837)	
2.1 หนังสือ คู่มือ	48 (14.7)	109 (33.3)	121 (37.0)	49 (15.0)	0 (0.0)	2.52 (0.919)	น้อย
2.2 แผ่นพับ เอกสารแนะนำ	37 (11.3)	127 (38.8)	133 (40.7)	30 (9.2)	0 (0.0)	2.48 (0.813)	น้อย
2.3 โปสเตอร์	59 (18.0)	153 (46.8)	102 (31.2)	13 (4.0)	0 (0.0)	2.21 (0.780)	น้อย
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์						2.23	น้อย
						(0.946)	
3.1 วิทยู	44 (13.5)	99 (30.3)	97 (29.7)	70 (21.4)	17 (5.2)	2.75 (1.096)	ปานกลาง
3.2 โทรทัศน์	32 (9.8)	97 (29.7)	117 (35.8)	64 (19.6)	17 (5.2)	2.81 (1.029)	ปานกลาง
3.3 วีซีดี/วีดีโอ	130 (39.8)	105 (32.1)	67 (20.5)	25 (7.6)	0 (0.0)	1.96 (0.954)	น้อย
3.4 อินเทอร์เน็ต	135 (41.3)	114 (34.9)	66 (20.2)	12 (3.7)	0 (0.0)	1.86 (0.863)	น้อย

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความรู้ของเกษตรกร (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D	
3.5 หอกระจายข่าว	98 (30.0)	139 (42.5)	70 (21.4)	20 (6.1)	0 (0.0)	2.04 (0.871)	น้อย
3.6 โทรศัพท์	117 (35.8)	121 (37.0)	77 (23.5)	12 (3.7)	0 (0.0)	1.95 (0.860)	น้อย
4. การส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานต่างๆ						2.46 (1.11)	น้อย
4.1 การบรรยาย	61 (18.7)	94 (28.7)	90 (27.5)	58 (17.7)	24 (7.3)	2.66 (1.181)	ปานกลาง
4.2 การสาธิต	70 (21.4)	107 (32.7)	99 (30.3)	51 (15.6)	0 (0.0)	2.40 (0.992)	น้อย
4.3 การฝึกปฏิบัติ	87 (26.6)	98 (30.0)	86 (26.3)	56 (17.1)	0 (0.0)	2.34 (1.050)	น้อย
4.4 การศึกษาดูงาน	92 (28.1)	83 (25.4)	91 (27.8)	37 (11.3)	24 (7.3)	2.44 (1.217)	น้อย
	เฉลี่ยรวมทั้งหมด					2.47 (0.955)	น้อย

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.12 แหล่งความรู้และช่องทางการได้รับการส่งเสริมความรู้ในการผลิตลำไยคุณภาพในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.47) เมื่อพิจารณาโดยแยกออกเป็น 4 ด้าน พบว่า

1. สื่อบุคคล เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตลำไยจากสื่อบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.77) เมื่อพิจารณาแต่ละสื่อ พบว่า ได้รับความรู้ในระดับปานกลางมี 5 สื่อ ได้แก่ สื่อจากบุคคลในครัวเรือน เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 3.01 2.98 2.96 2.69 และ 2.68 ตามลำดับ) และได้รับความรู้ในระดับน้อยมี 1 สื่อ คือ สื่อจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 2.34)

2. สื่อสิ่งพิมพ์ เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตลำไยจากสื่อสิ่งพิมพ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.40) เมื่อพิจารณาแต่ละสื่อ พบว่า ได้รับความรู้ในระดับน้อยทั้งหมดทั้ง 3 สื่อ ได้แก่ สื่อจาก หนังสือคู่มือ แผ่นพับเอกสารแนะนำ และโปสเตอร์ (ค่าเฉลี่ย = 2.52 2.48 และ 2.21 ตามลำดับ)

3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตลำไยจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.23) เมื่อพิจารณาแต่ละสื่อ พบว่า ได้รับความรู้อยู่ในระดับปานกลางมี 2 สื่อ ได้แก่ สื่อจากโทรทัศน์ และวิทยุ (ค่าเฉลี่ย = 2.81 และ 2.75) และ ได้รับความรู้อยู่ในระดับน้อยมี 4 สื่อ ได้แก่ สื่อจากหอกระจายข่าว วีซีดี/วิดีโอ โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย = 2.04 1.96 และ 1.95 ตามลำดับ)

4. การส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตลำไยจากการส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.46) เมื่อพิจารณาการส่งเสริมแต่ละประเภท พบว่า ได้รับความรู้ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ การบรรยาย (ค่าเฉลี่ย = 2.66) และ ได้รับความรู้ในระดับน้อยมี 3 ประเภท ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสาธิต และการฝึกปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย = 2.44 2.40 และ 2.34 ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพ ตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ลำไย

การวิเคราะห์การยอมรับการการผลิตลำไยคุณภาพ ตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ลำไย ของเกษตรกรในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

4.1 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงความคิดเห็น ประกอบด้วย พันธุ์ลำไย การปลูกและดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว และการบันทึกข้อมูล ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงความคิดเห็น

n = 327

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					x	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
1. พันธุ์						3.65	มาก
						(0.829)	
1.1 ดินพันธุ์มีประวัติการติดผลตก ติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปี	4 (1.2)	37 (11.3)	119 (36.4)	137 (41.9)	30 (9.2)	3.46 (0.857)	มาก
1.2 มีการเลือกใช้พันธุ์ที่กรมส่งเสริม แนะนำ เช่น พันธุ์อู๊ดอ สีชมพู	4 (1.2)	14 (4.3)	70 (21.4)	183 (56.0)	56 (17.1)	3.83 (0.801)	มาก
2. การปลูกและดูแลรักษา						3.25	ปานกลาง
						(0.823)	
2.1 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ระบายน้ำได้ดี	0 (0.0)	16 (4.9)	104 (31.8)	168 (51.4)	39 (11.9)	3.70 (0.739)	มาก
2.2 ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง 5.5 - 6.5	4 (1.2)	73 (22.3)	220 (67.3)	15 (4.6)	15 (4.6)	2.89 (0.701)	ปานกลาง
2.3 มีแหล่งน้ำสะอาด และมีปริมาณมาก พอที่จะให้น้ำ ได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง	24 (7.3)	81 (24.8)	97 (29.7)	117 (35.8)	8 (2.4)	3.01 (1.000)	ปานกลาง
2.4 มีการปลูกพืชบังลม	34 (10.4)	58 (17.7)	149 (45.6)	74 (22.6)	12 (3.7)	2.91 (0.981)	ปานกลาง
2.5 ลำไยที่ให้ผลผลิตแล้ว มีการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้ลำไยออกดอกสม่ำเสมอ	0 (0.0)	12 (3.7)	100 (30.6)	181 (55.4)	34 (10.4)	3.72 (0.694)	มาก
3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช						3.78	มาก
						(0.832)	
3.1 มีการตัดแต่งกิ่งหรือทรงพุ่มที่เป็นโรค เพื่อทำลาย	8 (2.4)	18 (5.5)	90 (27.5)	148 (45.3)	63 (19.3)	3.73 (0.917)	มาก
3.2 มีการนำกิ่งพันธุ์ที่มาจากต้นแม่ที่ สมบูรณ์	0 (0.0)	8 (2.4)	105 (32.1)	138 (42.2)	76 (23.2)	3.86 (0.796)	มาก
3.3 มีการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชและ สารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในฉลาก อย่างสม่ำเสมอ	6 (1.8)	14 (4.3)	79 (24.2)	180 (55.0)	48 (14.7)	3.76 (0.796)	มาก
3.4 ใช้สารเคมีที่มีการขึ้นทะเบียนอย่าง เป็นทางการในประเทศไทย	6 (1.8)	14 (4.3)	109 (33.3)	175 (53.5)	23 (7.0)	3.76 (0.819)	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

n = 327

ประเด็น	ระดับการยอมรับ (จำนวน/ร้อยละ)					x	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
4. การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว						3.49		มาก
						(0.941)		
4.1 เก็บเกี่ยวลำไยตามอายุ (ผลแก่)	0	0	84	179	64	3.94		มาก
	(0.0)	(0.0)	(25.7)	(54.7)	(19.6)	(0.671)		
4.2 งดการให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยว 7-10 วัน	27	87	92	93	28	3.02		ปานกลาง
	(8.3)	(26.6)	(28.1)	(28.4)	(8.6)	(1.107)		
4.3 ใช้กรรไกรในการตัดลำไย และระวัง ไม่ให้เกิดแผล	20	66	71	163	7	3.22		ปานกลาง
	(6.1)	(20.2)	(21.7)	(49.8)	(2.1)	(0.993)		
4.4 มีภาชนะรองรับ เช่น ตะกร้า ที่มี กระสอบ หรือฟองน้ำรองกัน	0	52	138	121	16	3.31		ปานกลาง
	(0.0)	(15.9)	(42.2)	(37.0)	(4.9)	(0.766)		
4.5 มีการขนย้ายลำไยที่อยู่ในภาชนะรองรับ ไปโรงคัดเกรดด้วยความระมัดระวัง	0	30	71	195	31	3.69		มาก
	(0.0)	(9.2)	(21.7)	(59.6)	(9.5)	(1.138)		
4.6 ตัดแต่งช่อลำไยให้สั้นช่อ มีความยาว ประมาณ 15 ซม. และแต่งขั้วผลให้ สั้น ดัดอยู่ไม่ยาวกว่า 5 ซม.	49	53	122	79	24	2.93		ปานกลาง
	(15.0)	(16.2)	(37.3)	(24.2)	(7.3)	(1.138)		
4.7 คัดแยกผลที่เสียหายหรือมีตำหนิออก	0	21	90	141	75	3.83		มาก
	(0.0)	(6.4)	(27.5)	(43.1)	(22.9)	(0.856)		
4.8 เก็บผลผลิตในสถานที่ที่สะอาด มีอากาศ ถ่ายเทได้ดี ไม่มีวัตถุอันตราย	0	17	73	139	98	3.97		มาก
	(0.0)	(5.2)	(22.3)	(42.5)	(30.0)	(0.856)		
5. การบันทึกข้อมูล						2.85		ปานกลาง
						(1.048)		
5.1 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วัตถุ อันตรายทางการเกษตร	32	88	63	135	9	3.00		ปานกลาง
	(9.8)	(26.9)	(19.3)	(41.3)	(2.8)	(1.090)		
5.2 มีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืช	54	84	114	66	9	2.67		ปานกลาง
	(16.5)	(25.7)	(34.9)	(20.2)	(2.8)	(1.060)		
5.3 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันปฏิบัติการ ต่างๆ	28	92	111	87	9	2.87		ปานกลาง
	(8.6)	(28.1)	(33.9)	(26.6)	(2.8)	(0.993)		
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.40		มาก
						(0.895)		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.13 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงความคิดเห็นตาม
แนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ลำไย ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในภาพรวม
ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.40) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็น 5 ประเด็น พบว่า

1. พันธุ์ลำไย เกษตรกรยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.65) และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ยอมรับอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ประเด็น คือ มีการเลือกใช้พันธุ์ที่กรมส่งเสริมแนะนำ เช่น พันธุ์อีดอ สีชมพู และต้นพันธุ์มีประวัติการติดผลตกติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.85 และ 3.46)

2. การปลูกและดูแลรักษา เกษตรกรยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.25) และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ยอมรับอยู่ในระดับมากมี 2 ประเด็น คือ ลำไยที่ให้ผลผลิตแล้ว มีการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้ลำไยออกดอกสม่ำเสมอ และดินมีความอุดมสมบูรณ์ระบายน้ำได้ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.72 และ 3.70) และยอมรับอยู่ในระดับปานกลางมี 3 ประเด็น คือ มีแหล่งน้ำสะอาด และมีปริมาณมากพอที่จะให้น้ำได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง มีการปลูกพืชบังลม และดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง 5.5 - 6.5 (ค่าเฉลี่ย = 3.01 2.91 และ 2.89 ตามลำดับ)

3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.78) และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ยอมรับอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ประเด็น คือ มีการนำกิ่งพันธุ์ที่มาจากต้นแม่ที่สมบูรณ์ มีการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชและสารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในฉลากอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารเคมีที่มีการขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการในประเทศไทย และมีการตัดแต่งกิ่งหรือทรงพุ่มที่เป็นโรคเพื่อทำลาย (ค่าเฉลี่ย = 3.86 3.76 3.76 และ 3.73 ตามลำดับ)

4. การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว เกษตรกรยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.49) และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ยอมรับอยู่ในระดับมากมี 4 ประเด็น คือ เก็บผลผลิตในสถานที่ที่สะอาดมีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีวัตถุอันตรายและสัตว์พาหะนำโรค เก็บเกี่ยวลำไยตามอายุ(ผลแก่) คัดแยกผลที่เสียหายหรือมีตำหนิออก และมีการขนย้ายลำไยที่อยู่ในภาชนะรองรับไปโรงคัดเกรดด้วยความระมัดระวัง (ค่าเฉลี่ย = 3.97 3.94 3.83 และ 3.69 ตามลำดับ) และเกษตรกรยอมรับอยู่ในระดับปานกลางมี 4 ประเด็น คือ มีภาชนะรองรับ เช่น ตะกร้าที่มีกระสอบหรือฟองน้ำรองกัน ใช้กรรไกรในการตัดลำไยและระวังไม่ให้เกิดแผล งดการให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยว 7-10 วัน ตัดแต่งช่อลำไยให้สั้นช่อ มีความยาวประมาณ 15 ซม. และแต่งขั้วผลให้มีก้านติดอยู่ไม่ยาวกว่า 5 ซม. (ค่าเฉลี่ย = 3.31 3.22 3.02 และ 2.93 ตามลำดับ)

5. การบันทึกข้อมูล เกษตรกรยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.85) และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ยอมรับอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น คือ มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันปฏิบัติการต่างๆ และมีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย = 3.00 2.87 และ 2.67 ตามลำดับ)

4.2 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย พันธุ์ลำไย การปลูกและดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว และการบันทึกข้อมูล ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงปฏิบัติ

ประเด็น	การปฏิบัติ		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	
n = 327			
1. พันธุ์			
1.1 ดินพันธุ์มีประวัติการติดผลติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปี	286	87.5	2
1.2 มีการเลือกใช้พันธุ์ที่กรมส่งเสริมแนะนำ เช่น พันธุ์อีตอ สีชมพู	309	94.5	1
2. การปลูกและดูแลรักษา			
2.1 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ระบายน้ำได้ดี	327	100.0	1
2.2 ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง 5.5 - 6.5	313	95.7	3
2.3 มีแหล่งน้ำสะอาด และมีปริมาณมากพอที่จะให้น้ำได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง	253	77.4	4
2.4 มีการปลูกพืชบังลม	242	74.0	5
2.5 ลำไยที่ให้ผลผลิตแล้ว มีการตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ลำไยออกดอกสม่ำเสมอ	315	96.3	2
3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช			
3.1 มีการตัดแต่งกิ่งหรือทรงพุ่มที่เป็นโรคเพื่อทำลาย	301	92.0	4
3.2 มีการนำกิ่งพันธุ์ที่มาจากต้นแม่ที่สมบูรณ์	327	100.0	1
3.3 มีการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชและสารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในฉลากอย่างสม่ำเสมอ	305	93.3	3
3.4 ใช้สารเคมีที่มีการขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการในประเทศไทย (ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ระบุไว้ในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้	315	96.3	2

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	
n = 327			
4. การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว			
4.1 เก็บเกี่ยวลำไยตามอายุ (ผลแก่)	322	98.5	2
4.2 งดการให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยว 7-10 วัน	264	80.7	6
4.3 ใช้กรรไกรในการตัดลำไย และระวังไม่ให้เกิดแผล	238	72.8	7
4.4 มีภาชนะรองรับ เช่น ตะกร้า ที่มีกระสอบหรือ ฟองน้ำรองกัน	278	85.0	5
4.5 มีการขนย้ายลำไยที่อยู่ในภาชนะรองรับไปโรง คัดเกรดด้วยความระมัดระวัง	321	98.2	3
4.6 ตัดแต่งช่อลำไยให้ก้านช่อ มีความยาวประมาณ 15 ซม. และแต่งขั้วผลให้มีก้านติดอยู่ไม่ยาวกว่า 5 ซม.	236	72.2	8
4.7 คัดแยกผลที่เสียหายหรือมีตำหนิออก	321	98.2	3
4.8 เก็บผลผลิตในสถานที่ที่สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีวัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค	327	100.0	1
5. การบันทึกข้อมูล			
5.1 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร	78	23.9	2
5.2 มีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืช	54	16.5	3
5.3 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันปฏิบัติการต่างๆ	124	37.9	1

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.14 การยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงการปฏิบัติ ตาม
แนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ลำไย ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยแยกเป็น
5 ด้าน ได้แก่

1. พันธุ์ลำไย เกษตรกรยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพและนำไปปฏิบัติเป็นอันดับ 1
ร้อยละ 94.5 มีการเลือกใช้พันธุ์ที่กรมส่งเสริมแนะนำ เช่น พันธุ์อ็อค สีชมพู และรองลงมา ร้อยละ
87.5 ใช้ต้นพันธุ์ที่มีประวัติการติดผลติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปี

2. การปลูกและดูแลรักษา เกษตรกรยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพและนำไปปฏิบัติ
อันดับ 1 ร้อยละ 100.0 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ระบายน้ำได้ดี อันดับ 2 ร้อยละ 96.3 ลำไยที่ให้
ผลผลิตแล้ว มีการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้ลำไยออกดอกสม่ำเสมอ อันดับ 3 ร้อยละ 95.7 ดินมีค่าความเป็น

กรด-ด่าง 5.5 - 6.5 อันดับ 4 ร้อยละ 77.4 มีแหล่งน้ำสะอาดและมีปริมาณมากพอที่จะให้น้ำได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง และอันดับ 5 ร้อยละ 74.0 มีการปลูกพืชบังลม

3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพและนำไปปฏิบัติ อันดับ 1 ร้อยละ 100.0 มีการนำกิ่งพันธุ์ที่มาจากต้นแม่ที่สมบูรณ์ อันดับ 2 ร้อยละ 96.3 มีการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชและสารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในฉลากอย่างสม่ำเสมอ อันดับ 3 ร้อยละ 93.3 มีการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชและสารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในฉลากอย่างสม่ำเสมอ อันดับ 4 ร้อยละ 92.0 มีการตัดแต่งกิ่งหรือทรงพุ่มที่เป็นโรคเพื่อทำลาย

4. การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว เกษตรกรยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพและนำไปปฏิบัติ อันดับ 1 ร้อยละ 100.0 เก็บผลผลิตในสถานที่ที่สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีวัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค อันดับ 2 ร้อยละ 98.5 เก็บเกี่ยวลำไยตามอายุ (ผลแก่) อันดับ 3 ร้อยละ 98.2 มีการขนย้ายลำไยที่อยู่ในภาชนะรองรับไปโรงคัดเกรดด้วยความระมัดระวังและคัดแยกผลที่เสียหายหรือมีตำหนิออก อันดับ 5 ร้อยละ 85.0 มีภาชนะรองรับ เช่น ตะกร้า ที่มีกระสอบหรือฟองน้ำรองกัน อันดับ 6 ร้อยละ 80.7 งดการให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยว 7-10 วัน อันดับ 7 ร้อยละ 72.8 ใช้กรรไกรในการตัดลำไย และระวังไม่ให้เกิดแผล อันดับ 8 ร้อยละ 72.2 ตัดแต่งช่อลำไยให้ก้านช่อ มีความยาวประมาณ 15 ซม. และแต่งขั้วผลให้มีก้านติดอยู่ไม่ยาวกว่า 5 ซม.

5. การบันทึกข้อมูล เกษตรกรยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพและนำไปปฏิบัติ อันดับ 1 ร้อยละ 37.9 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันปฏิบัติการต่างๆ อันดับ 2 ร้อยละ 23.9 มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร อันดับ 3 ร้อยละ 16.5 มีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืช

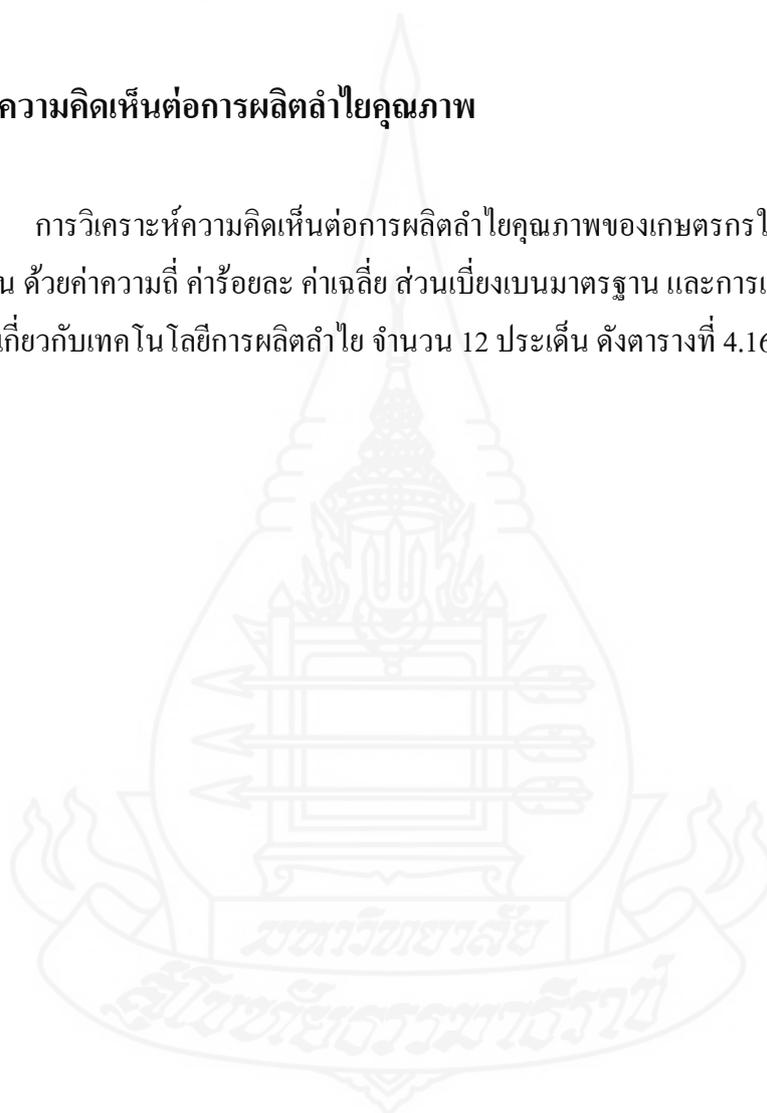
ตารางที่ 4.15 จำนวนข้อการยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงปฏิบัติ

			n = 327
จำนวนข้อที่ปฏิบัติ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
9 - 12	5	1.5	
13 - 16	75	22.9	
17 - 20	226	69.1	
21 - 22	21	6.5	
Minimum = 10 ข้อ	Maximum = 22 ข้อ	Mean = 17.95 ข้อ	S.D.= 2.236 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.15 จำนวนข้อการยอมรับการผลิตลำไยคุณภาพในเชิงปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ลำไย ในแต่ละประเด็นย่อย ซึ่งมีทั้งหมด 22 ประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 69.1 มีการปฏิบัติอยู่ระหว่าง 17 – 20 ข้อ รองลงมา ร้อยละ 22.9 6.5 และ 1.5 มีการปฏิบัติอยู่ระหว่าง 13 – 16 21 – 22 และ 9 – 12 ข้อ ตามลำดับ ต่ำสุด 12 ข้อ สูงสุด 22 ข้อ และเฉลี่ย 17.95 ข้อ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการผลิตลำไยคุณภาพ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ในประเด็นที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตลำไย จำนวน 12 ประเด็น ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นต่อการผลิตลำไยคุณภาพ

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					n = 327	
						$\bar{x}$	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D.	
1. เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ได้รับมีความสอดคล้องกับการผลิตลำไยที่ท่านปฏิบัติอยู่ก่อนแล้ว	0 (0.0)	0 (0.0)	49 (15.0)	200 (61.2)	78 (23.9)	4.09 (0.618)	มาก
2. เทคโนโลยีการผลิตลำไยเป็นเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปฏิบัติในสวนท่านได้	0 (0.0)	4 (1.2)	32 (9.8)	208 (63.6)	83 (25.4)	4.13 (0.620)	มาก
3. ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน	0 (0.0)	4 (1.2)	64 (19.6)	212 (64.8)	47 (14.4)	3.92 (0.619)	มาก
4. การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยทำให้ท่านจำหน่ายผลผลิตลำไยได้ในราคาที่สูงขึ้น	0 (0.0)	20 (6.1)	69 (21.1)	177 (54.1)	61 (18.7)	3.85 (0.789)	มาก
5. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถหาได้ง่าย	0 (0.0)	0 (0.0)	86 (26.3)	195 (59.6)	46 (14.1)	3.88 (0.624)	มาก
6. การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยทำให้ท่านต้องใช้ต้นทุนการผลิตลำไยมากเกินไป	0 (0.0)	19 (5.8)	149 (45.6)	116 (35.5)	43 (13.1)	3.56 (0.792)	มาก
7. การใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตลำไยช่วยให้ท่านได้ผลผลิตลำไยสูงขึ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	60 (18.3)	188 (57.5)	79 (24.2)	4.06 (0.650)	มาก
8. การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ใช้ในการผลิตลำไยทำให้ผลผลิตลำไยมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานความต้องการของตลาด	0 (0.0)	0 (0.0)	56 (17.1)	189 (57.8)	80 (24.5)	4.07 (0.644)	มาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					n = 327	
						$\bar{x}$	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D.	
9. การใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตลำไยช่วยให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	62 (19.0)	184 (56.3)	79 (24.2)	4.05 (0.658)	มาก
10. ความสำเร็จในการทำสวนลำไยของท่านเป็นผลเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ถูกต้องและเหมาะสม	0 (0.0)	0 (0.0)	49 (15.0)	196 (59.9)	80 (24.5)	4.10 (0.624)	มาก
11. วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	0 (0.0)	4 (1.2)	94 (28.7)	206 (63.0)	23 (7.0)	3.76 (0.591)	มาก
เฉลี่ย						3.95 (0.657)	มาก

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.16 ระดับความคิดเห็นต่อการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกร ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็น 11 ประเด็น พบว่ามีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากทุกประเด็น เรียงลำดับได้ดังนี้

เทคโนโลยีการผลิตลำไยเป็นเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปฏิบัติในสวนท่านได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.13) ความสำเร็จในการทำสวนลำไยของท่านเป็นผลเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ถูกต้องและเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.10) เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ได้รับมีความสอดคล้องกับการผลิตลำไยที่ท่านปฏิบัติอยู่ก่อนแล้ว (ค่าเฉลี่ย = 4.09) การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ใช้ในการผลิตลำไยทำให้ผลผลิตลำไยมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานความต้องการของตลาด (ค่าเฉลี่ย = 4.07) การใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตลำไยช่วยให้ท่านได้ผลผลิตลำไยสูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.06) การใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตลำไยช่วยให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.05) ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 3.92) ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถหาได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.88) การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยทำให้ท่านจำหน่ายผลผลิตลำไยได้ในราคาที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.85) วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการผลิตลำไยสามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย = 3.76) การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไยทำให้ท่านต้องใช้ต้นทุนการผลิตลำไยมากเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 3.56)

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

6.1 ปัญหาต่อการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกร ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต ด้านความรู้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ด้านการตลาด ด้านการเก็บเกี่ยว ด้านการบรรจุหีบห่อ ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ปัญหาในการผลิตลำไยคุณภาพ

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหาอุปสรรค (จำนวน/ร้อยละ)					— x	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D.	
	n = 327						
1. ด้านปัจจัยการผลิต						3.39	ปานกลาง
						(1.023)	
1.1 คุณภาพของดินไม่เหมาะสม	11 (3.4)	21 (6.4)	139 (42.5)	102 (31.2)	54 (16.5)	3.51 (0.956)	มาก
1.2 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ	13 (4.0)	29 (8.9)	76 (23.2)	81 (24.8)	126 (38.5)	3.86 (1.150)	มาก
1.3 ปุ๋ยอินทรีย์ในท้องถิ่นขาดแคลน และมีราคาแพง	9 (2.8)	45 (13.8)	113 (34.6)	99 (30.3)	59 (18.0)	3.47 (1.029)	มาก
1.4 ขาดเงินทุนในการจัดซื้อปุ๋ยเคมี	21 (6.4)	55 (16.8)	91 (27.8)	88 (26.9)	72 (22.0)	3.41 (1.187)	มาก
1.5 ขาดเงินทุนในการจัดซื้อ สารเคมี	26 (8.0)	50 (15.3)	120 (36.7)	67 (20.5)	64 (19.6)	3.28 (1.176)	ปานกลาง
1.6 แรงงานแพงและหายาก	4 (1.2)	25 (7.6)	93 (28.4)	87 (26.6)	116 (35.5)	3.88 (1.025)	มาก
1.7 โรคของลำไยระบาด	9 (2.8)	93 (28.4)	155 (47.4)	70 (21.4)	0 (0.0)	2.87 (0.771)	ปานกลาง
1.8 แมลงศัตรูลำไยระบาด	9 (2.8)	75 (22.9)	166 (50.8)	53 (16.2)	24 (7.3)	3.02 (0.893)	ปานกลาง
1.9 เกิดภัยธรรมชาติ	6 (1.8)	87 (26.6)	104 (31.8)	90 (27.5)	38 (11.6)	3.21 (1.023)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

n = 327

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหาอุปสรรค (จำนวน/ร้อยละ)					— x	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D.	
2. ด้านความรู้						3.33	ปานกลาง
						(1.001)	
2.1 ขาดความรู้ด้านการตัดแต่งกิ่ง	12 (3.7)	27 (8.3)	141 (43.1)	97 (29.7)	50 (15.3)	3.45 (0.970)	มาก
2.2 ขาดความรู้ด้านการให้น้ำ	14 (4.3)	26 (8.0)	180 (55.0)	62 (19.0)	43 (13.1)	3.29 (0.944)	ปานกลาง
2.3 ขาดความรู้ด้านการให้ปุ๋ย	22 (6.7)	26 (8.0)	183 (56.0)	68 (20.8)	28 (8.6)	3.17 (0.935)	ปานกลาง
2.4 ขาดความรู้ด้านการกระตุ้นให้ ลำไย ออกดอก	6 (1.8)	37 (11.3)	101 (30.9)	99 (30.3)	84 (25.7)	3.67 (1.037)	มาก
2.5 ขาดความรู้ด้านการป้องกันกำจัด ศัตรูลำไย	11 (3.4)	54 (16.5)	115 (35.2)	73 (22.3)	74 (22.6)	3.44 (1.111)	มาก
2.6 ขาดความรู้ด้านการดูแลรักษา ลำไยติดผล	6 (1.8)	39 (11.9)	119 (36.4)	95 (29.1)	68 (20.8)	3.55 (1.008)	มาก
2.7 ขาดความรู้ด้านการเก็บเกี่ยว	6 (1.8)	76 (23.2)	179 (54.7)	34 (10.4)	32 (9.8)	3.03 (0.896)	ปานกลาง
2.8 ขาดความรู้ด้านการคัดเกรด	19 (5.8)	56 (17.1)	150 (45.9)	52 (15.9)	48 (14.7)	3.17 (1.064)	ปานกลาง
2.9 ขาดความรู้ด้านการบรรจุหีบห่อ	7 (2.1)	79 (24.2)	127 (38.8)	62 (19.0)	50 (15.3)	3.21 (1.046)	ปานกลาง
3. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่						3.38	ปานกลาง
						(1.141)	
3.1 ไม่ได้รับความสะดวกในการ ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่	13 (4.0)	51 (15.6)	124 (37.9)	68 (20.8)	71 (21.7)	3.41 (1.109)	มาก
3.2 ไม่ได้รับคำปรึกษา จาก เจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหา	10 (3.1)	85 (26.0)	83 (25.4)	76 (23.2)	71 (21.7)	3.35 (1.173)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหาอุปสรรค (จำนวน/ร้อยละ)					— X	ความหมาย
	1	2	3	4	5	S.D.	
4. ด้านการตลาด						3.86 (0.949)	มาก
4.1 ขาดข้อมูลด้านการตลาด	3 (0.9)	27 (8.3)	82 (25.1)	131 (40.1)	84 (25.7)	3.81 (0.943)	มาก
4.2 การคัดเกรดของพ่อค้าไม่ ยุติธรรม	3 (0.9)	47 (14.4)	91 (27.8)	94 (28.7)	92 (28.1)	3.69 (1.060)	มาก
4.3 ราคาผลผลิตไม่เป็นธรรม	0 (0.0)	8 (2.4)	81 (24.8)	93 (28.4)	145 (44.3)	4.15 (0.877)	มาก
4.4 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง	0 (0.0)	27 (8.3)	97 (29.7)	119 (36.4)	84 (25.7)	3.80 (0.919)	มาก
5. ด้านการเก็บเกี่ยว						3.30 (1.071)	ปานกลาง
5.1 ขาดแรงงานในการเก็บเกี่ยว	9 (2.8)	51 (15.6)	102 (31.2)	91 (27.8)	74 (22.6)	3.52 (1.088)	มาก
5.2 ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเก็บ เกี่ยว	9 (2.8)	98 (30.0)	124 (37.9)	51 (15.6)	45 (13.8)	3.08 (1.055)	ปานกลาง
6. ด้านการบรรจุหีบห่อ						3.02 (1.017)	ปานกลาง
6.1 ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการบรรจุ หีบห่อ	16 (4.9)	85 (26.0)	119 (36.4)	71 (21.7)	36 (11.0)	3.08 (1.054)	ปานกลาง
6.2 ขาดแรงงานในการบรรจุหีบห่อ	16 (4.9)	85 (26.0)	157 (48.0)	37 (11.3)	32 (9.8)	2.95 (0.980)	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.38 (1.034)	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.17 ปัญหาในการผลิตลำไยคุณภาพการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกร ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.38) โดยเรียงลำดับความรุนแรงของปัญหาในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.39) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากมี 5 ประเด็น คือ

ขาดเงินทุนในการจัดซื้อสารเคมี ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ คุณภาพดินไม่เหมาะสม ปุ๋ยอินทรีย์ใน
ท้องถิ่นขาดแคลนและมีราคาแพง และขาดเงินทุนในการจัดซื้อปุ๋ยเคมี (ค่าเฉลี่ย = 3.88 3.86 3.51
3.47 และ 3.41 ตามลำดับ) รองลงมา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่
ขาดเงินทุนในการจัดซื้อสารเคมี เกิดภัยธรรมชาติ ศัตรูลำไยระบาด และโรคของลำไยระบาด
(ค่าเฉลี่ย = 3.28 3.21 3.02 และ 2.87 ตามลำดับ)

2. ด้านความรู้ เกษตรกรมีปัญหามาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย =
3.33) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากมี 4 ประเด็น คือ ขาดความรู้ด้าน
การกระตุ้นให้ลำไยออกดอก ขาดความรู้ด้านการดูแลรักษาลำไยติดผล ขาดความรู้ด้านการตัดแต่ง
กิ่ง และขาดความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูลำไย (ค่าเฉลี่ย = 3.67 3.55 3.45 และ 3.44
ตามลำดับ) รองลงมา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ประเด็น ได้แก่ ขาดความรู้ด้านการให้น้ำ ขาด
ความรู้ด้านการบรรจุหีบห่อ ขาดความรู้ด้านการคัดเกรด ขาดความรู้ด้านการให้ปุ๋ย และขาดความรู้
ด้านการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย = 3.29 3.21 3.17 3.17 และ 3.03 ตามลำดับ)

3. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกรมีปัญหามาในภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.38) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากมี 1
ประเด็น คือ ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย = 3.41)
รองลงมา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ไม่ได้รับคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหา
(ค่าเฉลี่ย = 3.35)

4. ด้านการตลาด เกษตรกรมีปัญหามาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย
= 3.86) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ประเด็น คือ ราคา
ผลผลิตไม่เป็นธรรม ขาดข้อมูลด้านการตลาด ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง และการคัดเกรดของพ่อค้า
ไม่ยุติธรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.15 3.81 3.80 และ 3.69 ตามลำดับ)

5. ด้านการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีปัญหามาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(ค่าเฉลี่ย = 3.30) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ
ขาดแรงงานในการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย = 3.52) รองลงมา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ
ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย = 3.08)

6. ด้านการบรรจุหีบห่อ เกษตรกรมีปัญหามาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(ค่าเฉลี่ย = 3.02) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ประเด็น คือ
ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการบรรจุหีบห่อ และขาดแรงงานในการบรรจุหีบห่อ (ค่าเฉลี่ย = 3.08 และ
2.95)

6.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการผลิตลำไยคุณภาพ ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต ด้านความรู้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ด้านการตลาด ด้านการเก็บเกี่ยว ด้านการบรรจุหีบห่อ ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ข้อเสนอแนะในการผลิตลำไยคุณภาพ

n = 327		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.ด้านปัจจัยการผลิต		
1.1 ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเรื่องการควบคุมราคาปัจจัยการผลิตให้มีราคาดุลลง และเน้นสินค้าที่มีคุณภาพ	32	9.78
1.2 ต้องการสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยต่ำ	21	6.42
1.3 ต้องการให้มีการแนะนำลำไยพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่	4	1.22
2.ด้านความรู้		
2.1 ต้องการให้มีการจัดอบรมเรื่องการผลิตลำไยคุณภาพบ่อยๆ	28	8.56
2.2 ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้ลำไยออกดอกติดผลดกทุกปี	8	2.44
2.3 ต้องการความรู้เรื่องการคัดเกรดและการเก็บเกี่ยวลำไยคุณภาพ	6	1.83
2.4 ต้องการให้มีการจัดอบรมเรื่องการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตลำไย การวางแผนการผลิต	12	3.67
2.5 ต้องการความรู้เรื่องการตลาด	5	1.53
2.6 ต้องการความรู้เรื่องการทำลำไยนอกฤดู	4	1.22
2.7 ต้องการให้มีการทำหนังสือหรือเอกสารเรื่องเทคโนโลยีการดูแลลำไยให้ได้คุณภาพแจกเกษตรกร	2	0.61
2.8 ต้องการความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ในลำไยที่ถูกต้องเหมาะสม	2	0.61
2.9 ต้องการให้มีการศึกษาดูงานแปลงลำไยที่ประสบผลสำเร็จ	6	1.83
2.10 ต้องการให้มีการวิเคราะห์ดินเพื่อการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้อง	2	0.61
3.ด้านการตลาด		
3.1 ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มและมีคณะกรรมการจัดซื้อในระดับตำบล และซื้อลำไยของสมาชิกในราคาที่ยุติธรรม	18	5.50
3.2 สนับสนุนข้อมูลทางการตลาดล่วงหน้า	8	2.44
3.3 ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้หาตลาดรองรับผลผลิตตลอดฤดูเก็บเกี่ยว และซื้อในราคาที่สูง หรือมีการรับซื้อแบบประกันราคา	34	10.39

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

n = 327		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3.4 ต้องการให้มีแหล่งรับซื้อโกส้บ้าน	2	0.61
3.5 ส่งเสริมการทำลำไยส่งออก	2	0.61
4. ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิต		
4.1 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยว	10	3.06
4.2 ส่งเสริมเทคนิคการเก็บเกี่ยวที่ใช้แรงงานน้อยและใช้เวลาน้อย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต	12	3.67
4.3 ส่งเสริมการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีระยะสุกแก่พอดีและมีคุณภาพ	6	1.83
5. ด้านบรรจุหีบห่อ		
5.1 สนับสนุนอุปกรณ์การบรรจุหีบห่อ	20	6.12
5.2 ต้องการให้มีการฝึกอบรมการบรรจุหีบห่อที่ดีแบบมีมาตรฐาน ในการคัดลำไยใส่บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามน่าซื้อ	12	3.67
6. ด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐ		
6.1 ต้องการให้เข้ามาส่งเสริมการผลิต แหล่งเงินทุนและการตลาด	22	6.73
6.2 ต้องการให้เข้ามาส่งเสริมในพื้นที่แก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจและติดตามผลตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตลำไยคุณภาพจนถึงการจำหน่ายลำไยสู่ตลาด	10	3.06
6.3 ต้องการให้มีการช่วยกำกับราคารับซื้อลำไยของพ่อค้าคนกลางไม่ให้มีการเอาเปรียบเกษตรกร	6	1.83
6.4 ต้องการให้มีการส่งเสริมศักยภาพการผลิตลำไย หากความรู้ใหม่ๆมาเสริมให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ	4	1.22
6.5 ต้องการให้มีการจัดศึกษาดูงานด้านการผลิตลำไยคุณภาพจากแปลงที่ประสบความสำเร็จ	5	1.53

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.18 ข้อเสนอแนะในการผลิตลำไยคุณภาพการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกร ในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยแยกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านปัจจัยการผลิต เกษตรกรร้อยละ 9.78 อยากให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเรื่องการควบคุมราคาปัจจัยการผลิตให้มีราคาลดลง และเน้นสินค้าที่มีคุณภาพ รองลงมา ร้อยละ 6.42 และ 1.22 ต้องการสนับสนุนแหล่งเงินลงทุนที่ดอกเบี้ยต่ำและต้องการให้มีการแนะนำลำไยพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับพื้นที่

2. ด้านความรู้ เกษตรกรร้อยละ 8.56 ต้องการให้มีการจัดอบรมเรื่องการผลิตลำไยคุณภาพบ่อยๆ รองลงมา ร้อยละ 3.67 2.44 1.83 1.83 1.53 1.22 0.61 0.61 และ 0.61 ต้องการให้

มีการจัดอบรมเรื่องการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตลำไยการวางแผนการผลิต ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้ลำไยออกดอกดีติดผลดกทุกปี ต้องการความรู้เรื่องการคัดเกรดและการเก็บเกี่ยวลำไยคุณภาพ ต้องการการศึกษาดูงานแปลงลำไยที่ประสบผลสำเร็จ ต้องการความรู้เรื่องการตลาด อยากได้ความรู้เรื่องการทำลำไยนอกฤดู อยากให้มีการทำหนังสือหรือเอกสารเรื่องเทคโนโลยีการดูแลลำไยให้ได้คุณภาพแจกเกษตรกร ต้องการความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีต่างๆ ในลำไยที่ถูกต้องเหมาะสม และต้องการให้มีการวิเคราะห์ดินเพื่อการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้อง ตามลำดับ

3. ด้านการตลาด เกษตรกรร้อยละ 10.39 ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้หาตลาดรองรับผลผลิตตลอดฤดูเก็บเกี่ยวและซื้อในราคาที่สูง หรือมีการรับซื้อแบบประกันราคารองลงมา ร้อยละ 5.50 2.44 0.61 และ 0.61 ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มและมีคณะกรรมการจัดซื้อในระดับตำบล และซื้อลำไยของสมาชิกในราคาที่ยุติธรรม สนับสนุนข้อมูลทางการตลาดล่วงหน้า ต้องการให้มีแหล่งรับซื้อใกล้บ้าน และส่งเสริมการทำลำไยส่งออก

4. ด้านการเก็บเกี่ยว เกษตรกรร้อยละ 3.67 ต้องการให้มีการส่งเสริมเทคนิคการเก็บเกี่ยวที่ใช้แรงงานน้อยและใช้เวลาน้อย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต รองลงมา ร้อยละ 3.06 และ 1.83 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยว และส่งเสริมการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีระยะสุกแก่พอดีและมีคุณภาพ

5. ด้านการบรรจุหีบห่อ เกษตรกรร้อยละ 6.12 ต้องการสนับสนุนอุปกรณ์การบรรจุหีบห่อ และร้อยละ 3.67 ต้องการให้มีการฝึกอบรมการบรรจุหีบห่อที่ดีแบบมีมาตรฐานในการคัดลำไยคุณภาพใส่บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามน่าซื้อ

6. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกรร้อยละ 6.73 ต้องการให้เข้ามาส่งเสริมการผลิต แหล่งเงินทุนและการตลาด รองลงมา ร้อยละ 3.06 1.83 1.53 และ 1.22 ต้องการให้เข้ามาส่งเสริมในพื้นที่แก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจและติดตามผลตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตลำไยคุณภาพจนถึงการจำหน่ายลำไยตลาด ต้องการให้มีการช่วยกำกับราคารับซื้อลำไยของพ่อค้าคนกลางไม่ให้มีการเอาเปรียบเกษตรกร ต้องการให้มีการจัดศึกษาดูงานด้านการผลิตลำไยคุณภาพจากแปลงที่ประสบความสำเร็จ และต้องการให้มีการส่งเสริมศักยภาพการผลิตลำไยหาความรู้ใหม่ๆ มาเสริมให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ